

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 31:**Forslag til folketingsbeslutning om økonomisk kompensation for udgifter til børnepasning til medlemmer af institutions- og skolebestyrelser.**

Af Anne Baastrup (SF) m.fl.
(Fremsat 22/10 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Socialministeren (Karen Jespersen):**

Man kan sige om forslaget her, at det er et de forslag, der løber en åben dør ind. For det, der ligger i forslaget, er, at de forældre, der sidder i en skolebestyrelse eller i en forældrebestyrelse i en daginstitution, skal have mulighed for at få dækket deres dokumenterede udgifter til børnepasning.

Hensigten med forslaget er at sikre, at flere enlige forsørgere og flere kvinder kommer til at sidde i disse bestyrelser; det ser ud til, at der er ret få kvinder i skolebestyrelser og forældrebestyrelser.

Det er også baggrunden for, at undervisningsministeren har taget initiativ til at ændre folkeskoleloven, så det bliver muligt for kommunerne at yde kompensation til forældre, der skal have deres børn passet, når de skal til møder i skolebestyrelsen. Godt nok er det sådan, at forældrebestyrelser ikke er borgerligt ombud på lige fod med skolebestyrelser, men det er klart, at vi også har et ønske om at få et bredt udsnit af forældrene repræsenteret i forældrebestyrelserne.

Så jeg er indstillet på at drøfte dette spørgsmål i forbindelse med revisionen af bilstandsloven, og på den måde kan man sige, at der allerede er lagt op til at tage de initiativer, som forslagsstillerne ønsker sig, og på den måde mener jeg, at forslaget her er overflødigt.

Jan Petersen (S):

Socialdemokratiet er enig i, at det er vigtigt, at alle forældre har reelle muligheder for at deltage i bestyrelsesarbejde i institutions- og skolebestyrelserne.

Det betyder selvfølgelig, at vi må interessere os for de barrierer, der måtte eksistere, og for, hvordan de eventuelt kan fjernes. Det er åbenlyst, at f.eks. enlige forsørgere kan have et pasningsproblem, når der er bestyrelsesmøde i skolen eller i børnehaven om aftenen.

Jeg forstod da også på socialministerens besvarelse, at undervisningsministeren vil ændre folkeskoleloven, så dokumenterede udgifter til børnepasning kan dækkes i forbindelse med skolebestyrelsesarbejdet.

Hvis der er et børnepasningsproblem i forbindelse med skolebestyrelsesarbejdet, må der være et endnu større problem i det bestyrelsesarbejde, der knytter sig til dagpleje, vuggestuer og børnehaver, og jeg går i den forbindelse ud fra, at SF ikke bevidst har udeladt dagplejebestyrelserne i beslutningsforslaget. Problemet er større her, fordi der her jo i alle tilfælde er tale om børn, der har et pasningsproblem, hvis den enlige forsørger er hjemmefra.

I lovens forstand er dette bestyrelsesarbejde ikke borgerligt ombud, og det udgør en formel, men ikke en reel forskel for forældrene. Derfor er vi også positive over for det, SF ønsker med beslutningsforslaget, og vil tilkendegive i overensstemmelse med det, socialministeren også sagde, at det kan vi overveje i fællesskab i forhold til revisionen af bilstandsloven og eventuelt få det ind i den nye servicelov. Vi mener, at kommunerne bør have den mulighed.

Jeg skal så også sige, at man i Det Radikale Venstre også støtter det indlæg, jeg her har holdt, og at der derfor ikke bliver holdt særlige indlæg fra deres side.

Lars Løkke Rasmussen (V):

I Venstre er vi naturligvis varme tilhængere af demokrati og borgerdeltagelse, hvad enten det handler om skolebestyrelser, børnehavebestyrelser, dagplejebestyrelser, biblioteksbestyrelser, bestyrelser i den lokale idrætsforening, bestyrelser i det lokale kulturtilbud, eller hvad det nu måtte være. Det er vigtigt, at folk deltager. Og netop fordi vi ønsker at skabe et samfund med maksimal deltagelse, er vi også lidt nervøse for at fedte dette ønske ind i alle mulige økonomiske bindinger, som i virkeligheden risikerer at lægge sten i vejen for at udvide deltagelsen i det

danske samfund. Vi kan derfor ikke umiddelbart støtte dette forslag.

Så vil jeg gerne sige, at det her også handler om i tilrettelæggelsen af det konkrete stykke bestyrelsesarbejde at tage hensyn til dem, der ønsker at deltage. Der er jo ikke nogen lov om, at en børnehavestyrelse f.eks. skal holde sine møder om aftenen, efter at børnene er blevet lagt i seng. Der er ikke noget i lovgivningen til hinder for, at man holder bestyrelsesmøder i børnehaven om eftermiddagen, eventuelt før børnene afhentes. Der er ikke noget lovgivningsmæssigt til hinder for, at man holder børnehavestyrelsesmøder lørdag eller søndag. Og der er ikke noget til hinder for, at man tror så meget på de lokale fællesskaber, at man f.eks. i tilknytning til bestyrelsesmøderne etablerer noget frivillig børnepasning. Det kan man sagtens gøre, og det er jo også det, der gør, at i hundredtusindvis af danskere, både enlige forsørgere og forældrepar, deltager aktivt i forningslivet og i bestyrelsesarbejdet rundt omkring.

Af disse grunde skal jeg meddele, at vi i Venstre ikke kan støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Det var en utrolig overraskende tale, som hr. Lars Løkke Rasmussen holdt her. Det, der står i vores beslutningsforslag, er, at vi giver kommunerne mulighed for at yde økonomisk kompensation. Sådant som virkeligheden er i dag, kan de ikke gøre det, for det vil være en skævvridning i forhold til andre borgere.

Det undrer mig, at Venstre, som i øvrigt går ind for, at kommunerne skal kunne alt mellem himmel og jord, nu afviser, at kommunerne selv kan træffe en politisk beslutning, der går ud på, at hvis man ønsker at give økonomisk kompensation, så må man godt, men man må også godt lade være. Den type beslutninger tør hr. Lars Løkke Rasmussen måske ikke overlade til kommunerne.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Der er stort set ikke grænser for, hvad vi tør overlade til kommunerne – og sådan er forslaget formentlig også tænkt fra forslagsstillernes side – men jeg vil gerne sige, at i det øjeblik vi åbner for en formel adgang til at give kompensation til børnepasning i institutionsbestyrelser af den kategori, der er beskrevet i forslaget, vil det med

usvigelig sikkerhed i løbet af kort tid udvikle sig til en velerhvervet rettighed, og dermed laver vi så mange formelle bindinger og lægger så megen økonomi i borgerdeltagelsen, at vi i virkeligheden lægger sten i vejen for en udvidelse af det.

Som jeg sagde i mit indlæg, ønsker vi faktisk i Venstre, at den opblomstring, vi har set de sidste 5-10 år omkring institutionsbestyrelser på § 69-området i bistandsloven, også udvides til at omfatte mange andre kommunale institutionstyper; jeg kunne nævne sådan noget som f.eks. bibliotekerne. Så af de grunde, som jeg allerede har været inde på, kan vi ikke støtte forslaget.

Så vil jeg bare gøre opmærksom på, at der jo allerede er en mulighed for, at man kan give en økonomisk kompensation for deltagelsen i selve arbejdet, og om forældrene i givet fald bruger denne økonomiske kompensation til at forsøde deres tilværelse eller få passet deres børn, er jo deres eget valg.

Karen Højte Jensen (KF):

Som udgangspunkt vil jeg gerne sige, at Det konservative Folkeparti glæder sig meget over, at mange forældre går ind og gør et positivt stykke arbejde både i daginstitutionsbestyrelser, dagplejebestyrelser og skolebestyrelser, og dette gør de alene for at gøre det bedre for deres børn og af hensyn til deres børns dagligdag, hvad enten det så er i en pasningsordning, eller det er i skolesystemet.

SF ønsker, at det skal være muligt for kommunerne nu at give en kompensation til de medlemmer, der har børnepasningsproblemer. Jeg tror, det er vigtigt at sige, at når man går ind i et sådant bestyrelsesarbejde, er det ikke for at få økonomisk dækning for den indsats, man yder. Jeg mener, at det er op til kommunerne selv at finde ud af, om man ønsker at give disse grupper diæter. Hvis man vil give en kompensation til forældre for børnepasning, kan man jo udmærket benytte diæterne. Så der er jo allerede nu rimelig mulighed for, at kommunalbestyrelserne kan yde en kompensation. Den får man så, uanset om man har børn eller ej, og det er vel rimeligt og fornuftigt nok.

Der er jo mange andre områder, hvor også forældre deltager, og hvor de ikke kan få en sådan godtgørelse, som der her er lagt op til.

Så er det rigtigt, som Venstres ordfører sagde, at man jo i vid udstrækning kan tage hensyn til de enlige forsørgere, som dette forslag vel er fremsat for at hjælpe, når man skal tilrettelægge

møderne. Det kan man sagtens gøre, uden at de behøver at have børnepasning. Og så er der i øvrigt også nogle mennesker, der er i stand til at få børnepasning, uden at de skal betale for det. Så vi afviser forslaget.

Men så vil jeg da gerne spørge, hvad det forslag, der tilsyneladende er indgået forlig med SF og regeringen om, udløser af kompensation til kommunerne, om man forestiller sig, at kommunerne nu kan gøre det her, men ikke skal have kompensation, eller hvad.

Tom Behnke (FP):

Fremskridtspartiet er 100 pct. enig i hvert eneste ord, hvert eneste komma i det, som hr. Lars Løkke Rasmussen fremkom med her fra talerstolen, og jeg skal derfor ikke gentage hele den meget flotte afvisning af forslaget, som hr. Lars Løkke Rasmussen kom med. Fremskridtspartiet kan heller ikke støtte forslaget.

Bruno Jerup (EL):

Men det kan vi til gengæld fra Enhedslistens side. Vi synes, at det er et udmærket forslag, som tager fat på en væsentlig problemstilling, der handler om, at folk har en reel mulighed for at deltage i det demokrati, som vi forsøger på at opbygge bl.a. omkring institutionerne og skolerne, og derfor ser vi det som en reel mulighed for at deltage, men også som et redskab til at sikre en ligestilling af forskellige forældregrupper og de to køn, når det drejer sig om at kunne deltage i de her bestyrelser.

Den diskussion, som ministeren var inde på om, hvorvidt SF med det her forslag løb åbne døre ind, er sådan set uinteressant. Altså, man er i hvert fald nødt til at gå igennem dem på en eller anden måde, hvis det skal udformes, og dem, der løber igennem åbne døre, kommer jo også ind.

Poul Nødgaard (DF):

Ja, jeg ved snart ikke, hvad jeg skal sige til det her forslag, for man kan jo godt have sympati for nogle af tankerne deri, men situationen er jo den, at vi f.eks. på skolebestyrelsesområdet har helt faste regler med hensyn til, om man kan yde vederlag også på kommunalbestyrelsesområdet. Men der er den afgørende forskel på byråds- og kommunalbestyrelsesarbejde og så arbejde i institutioner, at i langt de fleste tilfælde finder arbejde i skolebestyrelser og daginstitutioner sted om aftenen, og der kan man så sige, at en enlig forsørger kan have nogle pasningsproblemer.

Men så spørger jeg specielt SF, der har fremsat forslaget: Er der ikke nogen som helst situationer her i livet, hvor man også selv skal sørge for noget? Kunne man ikke også, hvis man sad i sådan en bestyrelse, sørge for at have et netværk selv, så man måske hjalp hinanden, et par familier, de få gange, det er jo kun få gange om året, man skal til sådan nogle møder? I skolebestyrelser er det seks, syv, otte gange om året, og i daginstitutioner er det formentlig nogenlunde det samme.

Det er så let bare at sende forslagene herind i Folketinget, og så skal man bevilge og bevilge. Jeg tror slet ikke, dette er det problem, som SF vil fremstille det til at være. Det er bare sådan et forslag, man fremsætter for over for sine vælgere at kunne sige: Er vi ikke gode? Har I set, hvad vi har gjort? Jamen jeg siger det ligeud og åbent. Jeg er sikker på, at selv mange af SF's vælgere ryster lidt på hovedet af forslaget. Der er faktisk ikke det problem i det her, som forslaget giver udtryk for.

Vi kan ikke støtte forslaget. Der er ingen grund til at holde nogen længere prædiken om det.

Anne Baastrup (SF):

Det er ikke ret lang tid siden, at vi – stort set i enighed tror jeg nok – gennemførte en kommunal styrelseslovgivning, hvor man bl.a. forøgede vederlaget og også indførte mulighed for at få børnepasning dækket. Derfor undrer det mig i og for sig, at den borgerlige del af Folketinget i den grad er ophidset over dette forslag.

Sagen er rent faktisk den, at de mennesker, der sidder i skolebestyrelserne og i institutionsbestyrelserne, har børn, og børn skal passes. Heldigvis er det ikke alle, der er enlige forsørgere, men der er enkelte mennesker, for hvem det ikke er lykkedes at fastholde et parforhold, hvori der er børn, og som gerne vil deltage i det demokratiske liv. Derfor var det selvfølgelig enormt dejligt at høre, at socialministeren sagde, at SF havde løbet en åben dør ind. Det går jeg ind for.

Jeg vil afslutte med at sige, at jeg kan se, der rent faktisk er et flertal for dette forslag. Det undrer mig, at Venstre ikke tør overlade til kommunerne selv at træffe beslutninger af denne karakter, men det er Venstres problem og ikke SF's. Jeg tvivler på, at det er en økonomisk byrde for kommunerne og en størrelsesorden, som overhovedet nogen kan få det dårligt over. Sådan er livet: Venstre tør ikke.

Til fru Karen Højte: Jeg har nu læst vores stemmeaftale med regeringen ganske grundigt, og for mig at se står der ikke nogen som helst steder, at vi har et forlig på dette område.

Sagen er rent faktisk den, at der er nogle, der tænker parallelt, og resultatet her i dag skyldes, at der er nogle i Folketinget, der synes, at enlige forsørgere, hvis de har brug for det, også skal have mulighed for at få finansieret deres udgifter i forbindelse med børnepasning, når de deltager i institutionsbestyrelsesmøder og skolebestyrelsesmøder.

De skal have mulighed for at få det dækket, hvis det er sådan, at kommunalbestyrelsen beslutter sig for det. Der er ikke forlig på dette område.

(Kort bemærkning).

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg vil bare ganske kort sige til fru Anne Baastrup, at vi er bestemt ikke ophidsede – så skulle man se os, når vi er ophidsede – vi siger tværtimod bare, at i virkelighedens verden anerkender vi ikke, at det her skulle være noget uoverstigeligt problem, som ikke kan løses af de lokale fællesskaber.

Jeg ved godt, at man har børn, når man er medlem af en børnehavestyrelse, jeg ved også godt, at man har børn, når man er medlem af en skolebestyrelse. Jeg har også selv børn, men i virkelighedens verden ude omkring i de lokale samfund, hvor man kommer hinanden ved, løser man disse problemer. Dér etablerer man sig på den måde, at når man skal til et forældrearrangement i børnehaven, afleverer man sit barn på vejen til en af de andre forældre, hvis ægtefælle skal med. Sådan løser man de problemer.

Der er ingen grund til ophidselse, heller ikke hos fru Anne Baastrup, fordi der diskuteres et problem, som efter vores bedste overbevisning ikke eksisterer, eller som i hvert fald godt kan løses på anden vis.

Jeg noterede mig, at fru Anne Baastrup konkluderede, at der var et flertal. Jeg må så bare sige, at jeg hørte den socialdemokratiske ordfører sige, at hvis der var et børnepasningsproblem på § 69-området, skulle det løses. Hvis der var et problem!

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Nu har hr. Lars Løkke Rasmussen og hr. Poul Nødgaard et problem, og det er, at de ikke ved,

at skolebestyrelsesmøder er noget, man holder mindst en gang om måneden. Det, vi foreslår, er ikke børnepasning til forskellige forældrearrangementer. Det er børnepasning til et arbejde, som enten er et borgerligt ombud eller er at ligne med det. Når man træffer beslutningen om, at man stiller op til den slags borgerlige ombud eller lignende, er det rent faktisk en beslutning, man træffer for en årrække, for skolebestyrelseres vedkommende er det 4 år, og det betyder, at hvis man er enlig forsørger, skal man have styr på sit netværk 4 år frem, medmindre man på anden vis kan få dækket disse udgifter.

Jeg vil også sige om diætproblemerne, at det ikke er alle kommuner, der rent faktisk yder diæter til skolebestyrelserne. Hele Københavns Kommune, 64 skoler, drømmer ikke om at give diæter. Derfor er der rent faktisk nogle mennesker, som ikke kan overskue at stille op, og det er kun det lille bitte problem, vi vil have løst på denne måde.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jeg havde nær sagt: Nu kan det være nok. Men jeg vil alligevel give fru Anne Baastrup et par konkrete eksempler.

Nu køres der frem med skolebestyrelsesarbejde og institutionsarbejde. Hvad med den enlige forsørger, som gerne f.eks. en vintersæson vil gå til gymnastik eller noget andet for også at komme ud mellem andre mennesker? Den pågældende har præcis det samme problem, når han eller hun skal ud til en fritidsaktivitet. Man skal forstå i SF, at livet består også i, at man indimellem selv løser nogle problemer.

Hr. Lars Løkke Rasmussen gjorde det udmærket ved som et eksempel at sige, at man finder et netværk, hvor man gensidigt passer hinandens børn de få aftener om året, det drejer sig om. Men det, SF vil, er, at det offentlige ustandselig skal stå som garant for alt muligt. Det er dér, den grundlæggende forskel er.

Vi er heller ikke ophidsede, vi taler bare med i en lidt høj tone for at prøve at få det til at sive ind hos SF, at dette er et helt galt forslag.

(Kort bemærkning).

Anne Baastrup (SF):

Jeg undskylder meget, at jeg tager ordet igen.

Sagen er altså, at der faktisk er forskel på at deltage i gymnastikundervisning i én sæson og at træffe beslutning om, at man deltager i et arbejde i en 4-års-periode, hvor man er ansvar-

lig for budgetter, ansættelser og en lang række ting.

Det er et alvorligt projekt at sidde i en skolebestyrelse. Det er et alvorligt projekt at sidde i en institutionsbestyrelse.

Og så vil jeg meget gerne afslutte debatten.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg må sige til fru Anne Baastrup, at det at sidde i en skolebestyrelse eller i en institutionsbestyrelse er ikke et heldagsarbejde. Vi er faktisk nogle stykker – måske ikke her i salen – som har prøvet det. Jeg har faktisk også prøvet det som enlig mor.

Det er ikke anderledes, end at enlige forældre naturligvis er lige så interesseret i, at institutionen eller skolebestyrelsen fungerer godt, som andre er, og de pasningsordninger, som man skaffer sig, når man af den ene eller den anden grund skal et eller andet, som interesserer én, vil man også skaffe sig her.

Det kan ikke blive en offentlig opgave, for så er der ingen grænser for, hvad det offentlige skal dække af børnepasning, og det burde SF indse.

Det er ikke et større arbejde at påtage sig at sidde i en institutionsbestyrelse end at være tilidsmand på sit arbejde eller sådan noget. Skal vi også dække det?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 33:

Forslag til folketingsbeslutning om børns rettigheder.

Af Villy Søvndal (SF) m.fl.

(Fremsat 22/10 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Forslaget her fra SF er i virkeligheden en samling af en lang række forslag, hvoraf en del også har været fremsat som enkeltforslag, og en del af dem vedrører i virkeligheden også andre områder end Socialministeriets.

Når man kigger ned over den lange stribe forskellige forslag, er de i meget god overensstemmelse med regeringens børnepolitik, men man kan sige, at der ligger en forskel i, at vi ikke i et samlet forslag vil pålægge kommunerne at gribe en løsning af disse spørgsmål an på en bestemt måde. Vi vil heller ikke uden at skele til økonomien sige, at nu skal det bare være sådan her fra en bestemt dato.

Hele holdningen og hensigten i forslaget er som sagt i god overensstemmelse med regeringens børnepolitik, f.eks. holdningen om, at familieliv og arbejdsliv skal hænge bedre sammen, og at der skal være mere tid til børnene. Der har regeringen jo lavet den banebrydende nyskabelse, at vi har indført børnepasningsloven og sikret, at den blev permanent. Ved siden af det er der en række projekter i et samarbejde med konkrete arbejdspladser, hvor vi viser, hvordan der kan blive en bedre sammenhæng mellem familieliv og arbejdsliv. Men det er et spørgsmål, man ikke uden videre skal lovgive om, da det i meget vid udstrækning drejer sig om aftaler mellem arbejdsmarkedets parter.

Når det drejer sig om at få et pasningstilbud, plads i et pædagogisk dagtilbud, er der sket en meget stærk udbygning igennem de senere år, bl.a. som et resultat af regeringens politik. Jeg tror, at fra 1992 til 1996 er der skabt 100.000 nye pasningstilbud til børn, så vi bevæger os altså – trods debat frem og tilbage, trods små udsving op og ned – i retning af at have fuld dækning i det danske samfund, når det drejer sig om at kunne få sine børn passet.